

עם "הפדגוג":

באוסטריה-הונגריה:

לשנה: 15.50 קראנען, לחצי שנה: 7.75 קראנען, לרבע שנה: 3.90 קראנען.

ברוסיה:

לשנה: 6 רויב, לחצי שנה: 3 רויב, לרבע שנה: 1.50.

בשאר ארצות:

באשכנז לשנה: 18 מארק, באנגליה לשנה: 12 שילינג, בשאר ארצות לשנה: 17 פֿרנק, בארץ ישראל לשנה: 16 פֿרנק, בעד חלוף האדריסה 20 קאפ.

מחיר מודעות: בעד כל שורה קטנה פֿטיט 38 ה' 15 ק'.

תנאי החתימה.

באוסטריה-הונגריה: לשנה: 10.50 קראנען, לחצי שנה: 5.25 קראנען, לרבע שנה: 2.70 קראנען.

ברוסיה: לשנה: 4 רויב, לחצי שנה: 2 רויב, לרבע שנה: 1 רויב.

בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 9 מארק, באנגליה לשנה: 8 שילינג, בשאר ארצות לשנה: 11 פֿרנק, בארץ ישראל לשנה: 10 פֿרנק.

החותמים לשנה שלמה יקבלו בסוף השנה תשורה יפה חנם.

דסי החתימה יוכלו לשלם גם לשעורים: 2 רובל בעת החתימה, ושני הרובל הנותרים בראשית הרבע השני (ובשאר ארצות בכסף המדינה לפי הקורס).

מחיר כל גומר 10 קאפ, 25 העללער.

Krakau, 8 Juli (25 Juni) 1903.

גליין לט.

קרן ק"י, יום ד', י"ג תמוז תרס"ג.

הבן: אל הכוכב (שיר), שאול טשרניחובסקי. — בימי הבציר (מתי הולדים בארץ ישראל, המשך) חמדה בן-יהודה. — הילד והאפרוח (שיר עם שני ציורים), שמואל בן-ציון. — הזאב והשועל (מתולדות בעלי החיים), פ. קרפנטה. תרגום יוסף מיוחס. — מסע בארץ שוויציה (עם שני ציורים, המשך), של מון. — אחד הגדולים (ביוגרפיה) יגאל הכרמלי. — חליפת מכתבים בין קוראי העולם קטן. — נדבות. — מודעות.

הננו מתכבדים להזכיר את מנויי העולם קטן כי הגליין הזה הוא האחרון לרבע הזה (השלישי) ואלה שנמנו רק על רבע שנה (או על שלשה רבעי שנה מראשית שנת תרס"ג) יואילו להזדרז ולחדש את חתימתם, לבל תהיה הפסקה במשלוח הגליינות אליהם. המחדשים את חתימתם יואילו לשלוח אלינו את האדריסא הנדפסת שלהם או להודיענו את המספר שעל אדריסתם בדיוק.

המו"ל.

אל הכוכב. זצ

נופלים הם
מזמן אל זמן
יש בחורף
יש בקי.

האם כלם
תקרא בשם?
האם כלם
שם אתה הם?

הן גם אתמול
נפל רב
גם הפשטים
אף לשון...

שאול טשרניחובסקי.

פוקב קטן
פוקב-אור
במה אחים לה
קום ספר!

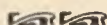
ובי נפלו
מני רום
אם יכולים
המה קום?

החמור ב'ימי חבצ'יר. צצצ

(מח' הילדים בארץ ישראל).

ומאז קראו לו כל הילדים בשם חמור ורננו אחריו :
"החמור אוכל", "החמור עומר", "החמור כותב", "החמור
מקפץ", "החמור רץ", וכל כך התרגל המסכן בכינוי זה,
עד אשר אם שאלו לשמו, ענה :

— חמור חמורתיים.

והוא היה ילד נבון ושאל את עצמו מדוע כנוהו
בשם "חמור"? דווקא ולא בשם גני אחר? ובצממו מצא,
כי באמת דומה הוא לחמור: עיניו אומנם יפות, אך
גדולות וכולטות, ומקשת שהחלו חבצ'ירי למשכו באוניו,
זה מימין וזה משמאל, נעשו האנשים ארכות ומחודות
מעט. גם צבע שערותיו היה ממש כצבע שער רב
החמורים, כן אומרים כל הנערים, ופעם אחת בדיותו
בכרם נסה לנער ממש בחמור, ומיד בא ערבי אחד לחפש
את חמורו אשר ברח מארנותו והאמין, כי שומע הוא קולו
מן הכרם; ובשלא מצאנו שאל את עמנואל: איפה
החמור? ועמנואל הורה באצבעו על לבו ויאמר:

— הנהו!

— אם בן חמר אנתי! — השיבו הערבי ברנו על
אשר הטריחו חנם.

ופעם בצחקים סעדנו קלנו בבית הספר, כל אחד
אשר הביא אתו: ביצה, קשוא, קציצה⁽¹⁾, גבינה, עוגה,
בעד⁽²⁾, לחם, ענבים, תאנים, פלפלים. וגם עמנואל סעד
עמנו ויאכל בתאבון את פת הלחם אשר בידו האחת ואת
האבטיס מידו השנייה. ונער אחד, אכשלוש שמו, שוכב
גדול, פנה אליו ואמר:

— חמור חמורתיים, למה זה תשב על ספקל ותאכל
לחם באחד האדם ממש? הן עליך לעמוד על ארבע ולאכל
חציר ועשב.

עיני עמנואל כהו מאד, ונגח מידיו גם הלחם, גם

⁽¹⁾ פדור או חררה מבשר מקפץ, מה שקוראים ברוסית
Котлетка.

⁽²⁾ בעין טבעת אפניה מבצק, Баранка.

ג.

ילד שנהפך לחמור.

(המשך).

שם הילד עמנואל והוא תל שווי. אביו ואמו מתו
עליו, אחים ואחיות לא היו לו, וגם לא קרובים אחרים.
וואספהו אחד האפרים במושבתנו אל ביתו ונגדלוהו כבן.
ועמנואל נער יפה: גבה הקומה, שחור העינים,
ערמון השערות, אפו ישר ונק, שפתיו אדמות במצירות;
ולו שנים לבנות, ידים עגולות ואצבעות ארכות. ויבא אל
בית ספרנו וכל הילדים צחקו עליו לענו לו, התקלסו בו
ונכנעו בכל מיני שמות וכנויים שבעולם, במנהגם עם כל
התלמידים החדשים, או כאשר יקראו להם אצלנו
"העכברים", האנוסים לעבר שבע מדורות ויהנם בשרם
יחשבו לשלנו ויקבלו בחבצ'ירנו, עמנואל נשא בסבלנות
את כל הצרות שבאו עליו, כי זכר עוד את הימים כאשר
עשה גם הוא לתלמידים החדשים אשר באו אל בית
ספרו בתלשון, והנה חלכו וכלו ימי ה"נסיון", אחד נעשרים
יום במספר, וה"עכבר", היה צריך להיות ל"חתול", באחד
ממנו ודידנו נחברנו; והנה צרה חדשה באה עליו.

מדי בקר ובקר ישאל אותנו מורנו השוחט את
התפלות בעל פה, ואף אחד מאתנו לא ידען לעולם, אך
התלשוני הנה, אשר לא ידע עוד למצא על המפה אפלו
את גחל גבוק, ולא הבין להבדיל בין גס המלח ובין גס
כנרת, ולא יכל לפרש איך יבא אבר מחדרה לגדרה,
התלשוני הנה ידע את כל התפלות והברכות על פה, כי
במושבת תלשון מרבים להתפלל.

ומורנו לא חבל מלהללו על זה ולתקלימנו קלנו
בפניו, ותמעט עוד זאת בעיניו כי שמהו גם למורה לנו
ולמשגיח עלינו ברנעי המנוחה, אשר בין שעה לשעה,
ועל זה חרה לנו מאד, נהיה אך החל ללמדנו "מורה אני",
והנה ילד אחד בבדרו בשם "חמור", וכלנו ענינו אחריו
בקול אחד: חמור חמורתיים!

לנערות. לא לחנם קראו לו "נערה יפת תאר". ספר יפת.
ספר. הלא תורף הגיע אף דברים יתר עליונים; ספורו
של אבנר משנן מאה אין לבחור אף הלב וקאב כל כך...
השאון הנה עוד גדול אצל המרתה עוד נשמע
קשקוש הפעמונים על צנארי הנמלים הנכנסים אל תוך
המושקה והם טוענים סלי ענבים מפתח תקנה. עיר-חנין.
נדרה ורחובות. ועל הבקרים מרחוק נראים מדורות אש.
אשר ידליקו כדי להפחיד את השועלים מחבלי הבקרים.
גם קול תף נשמיעו לתכלית זו ושירת הנזירה שירה
ערכה. נמשכה וכלי תליפות הגיע לאוני השומרים
הקטנים:

"ירושלמים! ירושלים-ליום..."

בוכבים מזהירים נפלו ואבדו במרתקים ואחרים
נצצו והתירו בנתר ונהר...

המדה בן-יהודה.

את האכמים ונצא מבית הספר. וכל הילדים צהלו וקראו
אחריו:

— חמור! חמור!

עד מהרה נפתחה הדלת ועמנואל נכנס וחפניו מלאות
עשב. ניפנהו ארצה ויכרע תחתיו וילעם את העשב
בשניו הלבנות ויבלעה...

וכל אשר דברו על לבו גם המורים. גם התלמידים
כי יחדל מנה — לא הועיל! ומאז עמד על ארבע. רבץ
על הארץ ולא אכל דבר מלבד עשב... הגיע באוני
ונגירתו נשמעה למרחוק...

אותנו ענשו ענש קשה ואת עמנואל שלחו למושקה
אחרת...

אבנר גמר את ספורו וכלם התרישו רגעים
אחרים... מלב אסף התפרצה אנחה עמקה. יפת בכה...
— לבבות... בושח... — קרא גרעין — זה נאה

הילד והאפרוח*.

שם תחת האנוז בשיח?
הוי שור אפרוח קט ערום
מפרפר בחול. לא יוכל קום.
בגליו עין רפוח בקות
עד בלי יוכל עמד;
גם בנפיקו עין רפוח
ועוף לא יוכל עוד;
רק מקורו בלבד
גדול הנו נחד
לאכל. לבלע לא מעט.
אף. הוי אפרוח דל וקט
מי זה יבא לך הנה
מי אכל לך יתנה?
שום איש!
ואתה תמות בקרב חיש
או כי תתולים רעים.
שאל הנן לרב באים.
פה ימצאוך

ובצפרנימו ובתקוף

ובכנות נפש ובלעוף —

אף הם! מה זה נשמע מרום בין ענפים?

מה מצפצפה כה! וצצוף! צצוף!

מה מפפפה כה! פפוף! פפוף!

מי כה יתמה יצרים

(* משרי. Wolrad Eigenbrodt.)

הָאֵת אָבִי! הֵן עוֹד שֹׁשֶׁה יוֹשְׁבִים בְּקֶן!
 וּמִה קִטְנִים הֵם, מִה יָפִים!
 "מִהֵר, בְּנִי חוּשׁ, הִנֵּה אֲבוֹתֵיהֶם עֹפִים
 הָלוֹם; עוֹד רִנְעָה הֵם בָּאִים
 וּבְחֶרְטוֹמָם שִׁלְל תּוֹלְעִים."
 "הוּא כְּבֹר בְּקֶן." מִה רַב הַגִּיל:
 צִצִּיר! שִׁפִּיר! צִלִּיל!
 עֲתָה הָאֵב, הָאֵם
 יִאֲבִילוּ אֶת בְּנֵיהֶם.

שְׁמוּאֵל בֶּן-צִיּוֹן.

שְׁאוֹן צִצְצוּפֵי הֵן!
 הָאֵת!
 מִמְעַל נִשְׁקָף קֶן.
 מִמֶּנּוּ נִפֵּל זֶה הַרְדֵּי.
 אִי סֶלְמִי? אָבִי, הִנֵּה!
 נָשִׁיב הַרְדֵּי אֵלַי קֶנּוּ.
 עֲתָה אֲחוּ בְקֶט
 וְאַעֲלֶה אִמִּי.
 הֵן הַסֵּלֶם עוֹמֵד בְּקֶן.

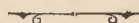

הַזֵּאֵב וְהַשּׁוּעָל.

(מִתּוֹלְדוֹת בְּעָלֵי הַחַיִּים).

מֵאֵת

פ. קרפּנטינר.

— בֶּן — עֲנֵה נַעֲמָן, נִיֻּסְךָ לִסְפָּר: — בִּשְׁנֵה שְׁעָבְרָה
 בְּשׁוּב גְּדִלְהוּ הָרֵאשׁוֹנִי בְּעֶרֶב הוּא וְנִעְרוּ עָדְלָם אֲתוֹ
 מִגְדָּרָה, אֲשֶׁר הִלְכוּ שָׁם לְבַקֵּר אֶת אֲבִיגַדוֹר הַגִּלְגָּלִי בְּחִלּוֹתוֹ
 שָׁנָשׁוּ בְּדֶרֶכָם שְׁנֵי זֵאֵבִים, וְלִילָא הַפֶּנֶם אֲשֶׁר בֵּיד עָדְלָם
 בִּי אֲזוּ ...

— וּמִה? הָאֵם הַפֶּנֶם מִפְּחִיד אֶת הַזֵּאֵבִים?
 — הָאִזּוֹר מִפְּחִידָם לֹא הַפֶּנֶם.
 — הָאִזּוֹר מִפְּחִיד? הַנֶּשְׁמָע בּוֹאֵת? הַנֶּשׁ דִּבֶּר מְתוֹק
 לַעֲיֹן מִן הָאִזּוֹר?

— וּבִקְבֹל זֹאת בֶּן הוּא, רְעוּאֵל; וְרֵאָה לְדַבֵּר בִּי גַם
 הַנֶּשְׁמָע וְהַשּׁוּדָדִים שׁוֹנְאִים אוֹתוֹ עַל עֲצָרוֹ בְּעֶרֶם מַעֲשׂוֹת
 עוֹלָה, וְלִכְזֵן אִם יִקַּר מִקְרָא לְהִמָּצֵא לְכַדָּךְ בְּמָקוֹם זֵאֵבִים,
 עֲלִידָה רֵאשִׁית כָּל לְתַעֲלוֹת אֵשׁ, וְאֲזוּ גַם אִם יַעֲזוּ הַזֵּאֵבִים
 לַנֶּשֶׁת אֵלֶיךָ, וְהִלְכוּ סָבִיב סָבִיב, וְעִידָךְ לֹא יִנִּיעַ.

הַיּוֹם הַלֵּךְ נָכַר, וְהָרִים נִשְׁבַּח בְּחֻנְקָה, וְנַעֲמָן וְרְעוּאֵל
 רָמְזוּ לְכָלֶם הַשְּׁחֹר לְקַבֵּץ אֶת הַצֹּאן הַנִּפְּיּוּצוֹת, נִיאֲחֻזוֹ
 דֶּרֶכָם אֶל הַמַּעֲנֵן לְהַשְׁקוֹתוֹ; הַבֶּקֶר הִלְכוּ רֵאשׁוֹנָה
 וְאַחֲרֵיהֶם נִמְשָׁךְ הָעֶדֶר.

— הִבֵּה נָשׁוּב הַבִּיתָה, נַעֲמָן, בִּי קֶר לִי מֵאֵר.
 — עוֹד הַיּוֹם גְּדוֹל, רְעוּאֵל, וְאִם קֶר לָךְ, הַסִּירָה אֶת
 אֲדָרְתִּי מֵעָלַי וְהַתְעַשְׂף בָּהּ.

— אֵל נָא, אָחִי! יוֹתֵר טוֹב בִּי נִשׁוּבָה, הַיּוֹם כִּר מֵאֵר
 וְכָל הָאֲבָרִים שָׁבוּ בְּכָר אֶל הַמּוֹשְׁבָה, הֵם וְסוֹסֵיהֶם אֲתָם
 וְעַד אֲשֶׁר נִשְׁקָה אֶת הַצֹּאן אֲשֶׁר בְּרִגְלֵינִי יִהְיֶה כְּבֹר לִילָה.
 וְאַתָּה הֲלֹא שָׁמַעְתָּ בְּנִי, בִּי הַחֲלוּ הַזֵּאֵבִים לְהִרְאוֹת
 בְּסָבִיבוֹתֵינוּ.

— הַזֵּאֵבִים? מִה תֹּאמַר? אֲנִכִּי לֹא שָׁמַעְתִּי דִּבְרִי!
 — בֶּן, אָחִי! אֶת מְרִדְכִי הָרְחוּבֹתִי אֲתָה מִכִּיר? וְהוּא
 הַנִּיד לִי זֶה שְׁמוֹנֶה יָמִים, בִּי הַזֵּאֵבִים בָּאוּ אֶל רִפְתּוֹ וְגַם
 נָפוּ לְטַפֵּם וְלַעֲלוֹת עַל הַגֵּן, וְהוּא שָׁמַע וַיֵּצֵא לְקִרְאָתָם
 בְּאַקְדָּחוֹ, וּבִרְאוֹת הַזֵּאֵבִים אוֹתוֹ מִהֵרָו לְהַסְלִיט עַל נַפְשָׁם.
 — אָבֵל לוֹ הָיָה זֶה בַּחֲרָף, — אָמַר רְעוּאֵל — עַתָּה
 אֲשֶׁר הִקַּר גְּדוֹל, וְהַשְׁלַג מִכֶּסֶה אֶת פְּנֵי הָאֲדָמָה, וְהַמְרָפָה
 אֵינָהּ מִצִּינָה, בִּי אֲזוּ בְּיָדִי לֹא מִהֵרָו הַזֵּאֵבִים לְכָרוֹת, בִּי
 אֲמַנֵּם נִזְרָא הוּא הַזֵּאֵב כַּעַת אֲשֶׁר יִצִּיק לוֹ הָרָעָב, הֲלֹא?

— לא זאב אחד, כי אם שנים התנפלו עלינו —
קרא רעואל — אכל השני הנה קמץ מנה, וגם שחור, ולא
בתם בנה, ועניו נוצצו בעיני החתול.

— הרוצה אתה את שניו הגדולות? — קראה ילדה
אחת בהרכינה את ראשה לראותו היטב.

— בן, לאכל אותך בקוץ — ענה לה אחיה כהתול.
הילדה מהרה אל אמה, ותפסתר תחת סנורה.

— מראהו כמראה הכלב ממש — קרא גער אחד.
— בן, ידידיה — השיב הגער העומד על ידו —

מראהו כמראה כלב גדול, אך הוא דק וצנום ממנו, וקומתו
גבוהה מקומת כל הכלבים אשר ראיתי בימי חי.

— אכל כפותיו ממש ככפות הכלב, וגם צפרנים
לו באשר לכלב — הוסיף גער אחד — אך ראשו דומה

יותר לראש השועל, אשר הכה פתחיהו מכורנו זה ימים
אחרים: פניו בפניו, ופיהו בפיו מחדר, אך וגבו אינו דומה
כלל לגב השועל הנפה.

— לא די לנו בשושלים, כי עוד באו גם הזאבים
לסבל — קראה וקנתו של געמן גס היא בבואה — אמנם

ימי החורף נוראים הם, כי מלבד כל אשר נסבל לכלכל
את בהמותינו, תבאנה עוד גם כל חיות השדה לבשתנו.

היום הזאב, וזה שמזנה ימים בא השועל ביטורף את
תרנגולתו הפטום, אשר עזר אותנו בבקר בבקר; ולולא

פתחיהו אשר הראה לו את ידו החזקה, כי אז מי יודע אם
לא טרף את כל עופותינו.

— גם לנו קרה במקרה הזה, כי גם תרנגולתנו אשר
פטמנו בשתי שנים רצופות ואשר הטילה לנו כל יום

ביצה, היתה לטרף לשני השועל.
— ומדוע לא תתאחרו למצא תחילה בנגדם? —

קראה תוקנה. — גם בימי ילדותי — זוכרת אני — באו
שועלים רבים במושבתנו ובכל זאת לא הרבו להרע לנו

באשר בקימנו אלה; כי אף תרנישו בהם האפרים, יצאו
כלם לקראתם והשמידום בלה. ואם לא תעשו גם אתם

בכל אשר עשו אבותיכם, מי יודע מה תהיה אחרית כל
עופותינו?

— אבל ציד השועלים לא דבר קל הוא באשר
תדמי, כי ערומים הם מאד, עד כי ערמתם היתה למשל

בפי כל באשר ידעת.
— אמנם ערום השועל לעמד על טרפו, — ענה

שמעיהו הירושלמי — אבל ערמתו לא תעמד לו תמיד
להמלט מיד רודפיו, אנכי יודע את השועל ואת דרכו:

בבואו אל אחד הלולים, ימית ראשונה את כל
התרנגולים הנמצאים בו, ואחר ישאם אחד אחד למאורתו

והלך הלך ושוב, פעמים אחרות, עד עלות השחר; כי
בחדן גדול הוא השועל, ואור היום נפיל עליו בלהה, מן

המה קרוב למעין, והנה עמדו בקר מלכת, ויורידו
את ראשם ארצה, בהושיטם אפם במריחים דבר מה.

והכלב נהם חרש וגיל את שניו וזקף את אזניו.
קול המלה חרישית עלה באזני הרועים מהעבר

השני למעין, ועשב השדה כמו התנועע מעט; ופתאם ועני
רעואל נפגשו בעיני זאב גדול העומד בתוך אחת השוחות

אשר על יד המעין, ורק את ראשו חרים מעל לשוחה.
— הנה! זאב! זאב!!! — קרא הילד בקול, וימהר

ניטפס על העץ אשר על ידו.
געמן חרים את מקלו, ויקרב אל המים, וכלבו הלך

לפניו, ויהי כנשיתו וירא והנה הזאב נשען על שתי רגליו
האחורות, ובשתיים הקדומות התאמץ לעלות מהשוחה,

אך בראותו את הכלב עמד במקומו.
הבקר נדחקו זה לזה, וזקפו את קרניהם בנבונים

לעמד על נפשם נגד הזאב, וישארת הצאן נבהלו מאד
ותפוצצו לכל עבר, ופתאם והנה זאב שני קפץ מבין סבכי

העצים, ונרדף אחרי הצאן הנפוצות, וגם התנפל על אחד
הגדלים ויאתנו בין שניו, והגדי האמלל געה בכל מאמצי

בחו במבקש חנינה.
אז חרים גם געמן את קולו ויקרא לעורה.

ותקול נשמע עד המושבה, כל האפרים מהרו זה
באקדחו, וזה בקלשונו, גם הכלבים רצו אחרי בעליהם.

ויבראותם את הזאב הפורף רדפו אחריו במהירות גדולה,
וגם הצליחו להביאו בין המצרים, אך את הטרפה לא

השליך מפיו ועוד הוסיף להחזיק בה, עד כי אחד מצעירי
האפרים הרהיב עו בנפשו לגשת עדיו ויור באקדחו אל

ראשו אחת ושתיים וימיתה, ובין כה וכה והזאב הראשון
נקלט על גפשו.

הרודפים עמדו הסבנה עברה, אך געמן ורעואל עוד
רעדו מפחד, זה האחרון געה בככי כי הגדי הטרף שלו

היה, האפרים מהרו לעזרתם; אלה הרימו את הגדי הפצוע
ניתנוהו על יד געמן, ואלה קבצו את הצאן הנפוצות, ושמעיהו

הפועל הירושלמי נשא את הזאב המת על כתפו וימהר
אל המושבה.

הקול נשמע במושבה, כי שמעיהו הביא זאב מת,
וימהרו כלם אנשים ונשים וטף לבית שמעיהו לראותו

ולשמע את כל המוצאות את הרועים; הילדים נבהלו
מפני הזאב ואיש לא נועז לגשת אליו, כי פחד מראהו נפל

עליהם.
— זאב רשע! — קרא אבי רעואל הזקן, בראותו אותו

ובפנותו אל האפרים אמר: — תודה לכם אחי, על
עמלכם למוכתי, כי לולא אתם מי יודע מה קרה לפני

ולצאן מרעיתו?

עליה על שאלה שאלה נבערה קואת; היתכן כי בן אפרים
במוף לא ידע עוד את הדבר הזה?

— צדקה תלונתה, וברתי, — ענה הילד ופניו אדמו
מבשלת. עתה וברתי, כי אבי כבדני זה חדשים אחדים בעת
אשר החל כרמנו לבסר להקים בהם דחלולים⁽¹⁾, למען
הפחיד בהם את השועלים לבל יבאו לאכל את ענבינו.

ובין כה וכה נמצאו והבקר היבאו אל הרפת. הנשים
טפלו בנדי החולה ותחמלנה את פצעיו בנין ובספר,
והאנשים ישבו להם נישאו ניתנו בהלכות עבודת השדות
והבקרמים, ובהלכות השבת הצאן והבקר. וגם התעצו
בדבר האמצעים הדרושים למען הציל את העדרים משני
הסיוות המורפות.

— בנוגע לחיות האלה, — קרא מר בכרדה, — אין
תרופה אלא האחדות. עלינו כלנו לצאת כאיש אחד
למלחמה עליהן להשמידן. האחדות — אחי — היא האמצעי
האחד אשר על ידו נוכל לעמד לא רק נגד הסיוות
המורפות, כי אם גם נגד כל צרה שלא תבא עלינו.
כל המסכים נענו לו בראשם לאות, כי גם הם
מסכים לדרךיו.

מרגם יוסף מיהם.

⁽¹⁾ מפלצת — להפחיד בה עופות וחיות קטנות.

המורפה יאכל כנפשו שבעה, ואת היותר יטמן בעפר,
וכשוב הרעב להציק לו, ישוב וגרר את העפר מעל המורפה
ואכלה.

ויש שועלים חזקים אשר די כח להם להתנפל גם
על גדיי הצאן כואבי ערבות, אך רק המת ימיתם ונשא
לא ישאום אתם. כי גם גדי קטן משא כבד הוא על השועל.
— אכל מהו גדל השועל?

— גדלו כגדל כלב בינוני, והוא דומה מעט לזאב.
שניו כשני הזאב, ועיניו גם הן נוצצות בלילה בעיני הזאב.
האמנם נוצצות עיני הזאב בלילה?

— כן, בני; הנה קרב וראה את עיני הזאב לפניך.
רק אישון עין הזאב עגל כאשר תראה, ואישון עין השועל
סדוק בעין הסתול.

— הגם במראה עורו דומה השועל לזאב?
— לא, בני; עור השועל בתם יותר מעור הזאב
ויש מהם שחורים, והשועלים אשר בארצות הקר הקה
לבנים ושעירים יותר מאלה אשר בארצנו.

— אכל האמת הדבר אשר שמעתי, כי השועלים
אוהבים ענבים?

— כן, בני, והלא כתיב מפרש הוא "אחוזו לנו שועלים
שועלים קטנים מחבלים פרמים". אכן מתפלאה אנכי

והט מסע בארץ שויצ'יה. וטו

(מספר הוברנות לאחר הנערים.)

(המשך.)

"הבן", ובהתבונני במתנה הנפלא הזה אמרתי לאבא: לי
נרמה כי "כהן" הוא החר המחמש הזה. כהן הפורש ירו
על קהל החרים ומברך אותם. — אבא חבנני נישקני
על מצחי ולא דבר דבר, ומן רב עמדנו ונתבונן ואחר
הלבנו לדרבנו הלאה. כדרך גלגה אלינו עגלון הנוסע
ללושרדרון, ונשב בעגלתו ונסע שקמה, לאט לאט, למען
נוכל להתבונן אל מראות הטבע מסביב. והעגלון ספר
לנו, כי רב ילידי המקום הזה עניים הם, כי ענף מחותם
הראשי הוא תבואת בהמתם. הרועים מעלים בקנץ את
עדריהם אל ראשי החרים, ששם ימצאו מרעה טוב, ושם
ירעו את בהמתם כל ימי הקנץ. את נפשם יכלכלו שם
במאכלי חלב, ויש אשר כל ימי הקנץ לא יבא כל מאכל

כאנו עד הכפר "צוילוצ'ין". הנקרא על שם נהר
המשנה השופף והולך משני עבריו; האחד שמימיו לבנים:
"ניסלוצ'ין" שוטף וזורם מימיו, והשני שמימיו שחורים:
"שנרצ'וצ'ין", סובב הולך משמאל. שם נגלה לעיני הענק
"נטרהורן" הנבזה שלשת אלפים שבע מאות ושלשה מטר
ומקפה בקרח; אני מתפלא על מראה עיני והנה הראני
אבי מתנה נפלא: מראש הר גבה מתנשאים תמשה
ראשים חדים ודקים למעלה, והראשים עומדים איש בצד
אחיו, ומראיהם במראה יד פרושה בעלת חמש אצבעות.
ועל יד החר המחמש הזה מתנשא ראש הר גבה ומראהו
במראה הבן, אבא הגיד כי שם החר המחמש הוא
"היד השקמאלית" או "חמש אצבעות", ושם השני —

מתל גבה לבקעה. ובחבטי מרחוק ראיתי והנה מחנה נפלא לעיני: אבק בסף דה מזוהר ונוצץ מתפרץ מצוק ענק, ערום וחשוף ומנוק לארץ הסלע הנקוף בקיר, והוא הולך ומתננה בצלעי הסלע מתננה ומתפוצץ לרבוא רבבות ניצוצות בסף דקים ונורה לכל רוח.

— הוי הנידה נא לי אבא — קראתי — מאין יבא אבק הסף הזה?

— לא אבק בסף תראינה עיניך, בני, כי אם מפל מים, המזוהר לנה השמש באבק בסף; והוא השטויבבך, בני, לאמר: "פלג האבק" אשר ספרתי לך על אדותיו ועוד מעט וראית אותו, בני, מקרוב. — ואמנם אך קרבנו

בשר אל פיהם. בחרף ירדו עם עוריהם מההרים אל הבקעות ויכלו שם את החרף. אולם רבים ביניהם העניים, אשר אין להם לא עדר ולא שדה, לא בית ולא נח, והאנשים האלה יהיו לעלונים, או למזדקדק לתורים הבאים אליהם מכל קצוי ארץ, והם מובילים אותם בין הדרכים המסבגים אשר בחררי אלה. רבים ממורי דרך אלה מוצאים קבורתם בין סלעים וכפים תחת רגבי קרח ושלג עולמים. ובכל זאת, הוסיף העלון, — נשמח בחלקנו ונברך את האלהים, אשר אצל לארצנו שפעת יפי והדר נישענו בין הררי אלה אלה — בינתים הנענו לזיזבך אשר בלוטך ברוגן, החולף ונופל במרוצה ובהמילה

טרימלבה

אל טרימלבה. באנו עד הנגר השומם וזרם בעו והמילה ואשר מימי מזוהרים בבסך. והנה הגיע לאנני קול פרץ כביר מבטן החר והקול בקול נהמת הרעם. הבטתי סביבי וארא והנה המון אנשים ונשים עולים במעלות על הר גבה, או שכחתי רגע את חזרי ונמשכתי אחרי העולים הרבים הנרים לי ובכל אשר התנשאתי למעלה בן גבל הרעש והשאון. לי גרמה, כי הקר מחשב להבקש ועוד מעט ולפת אש תתפרץ מבטן החר וחאכל את כל אשר מסביב, ועד שאני חושב והנה אני עומד על גשר ברנל

אל לויטברונן והנה נגלה לפני מפל המים בכל הורו ועזו. אכן גם מקרוב נפלא המנוח הזה, אבל אינו יפה כל כך במרחוק. הכפר לויטברונן יפה מאד. עברנו דרך רחוב הכפר הגדול ובבואנו לקצהו, אשר שם השטויבבך, התענתי לראות איך מתפרץ ומתרוצץ מפל המים ממרומי הסלע חליפות ואיך הוא מתפוצץ לרסיסים בלכתו ומשתבב למרחוק לכל רוח. אחר הוליכנו אבא אל הבית הקטן שהמשורר הגדול נתה היה מתאכסן בו בשבתו במקום הזה. אבא משכני אחריו נגלף אל אמא נסחר נסענו

אֲנִי אֶחָרִיתָם. וּבְקֶרְבִי שָׁמָּה נֹאכָא וְהָנָה אֲנָשִׁים אֶחָדִים
וּזְרָקִים מִיָּם קָרִים עַל אִשָּׁה. הַשּׁוֹכֶכֶת מִתְעַלֶּפֶת עַל הָאָרֶץ
לְהַשִּׁיב רִיחָהּ אֵלֶיהָ. וּבְהִיטִי כֹה זָכָה וְהָנָה רָאִנִי אֲבָא
נִמְהָר אֵלַי וְהוּא חוֹר בְּשָׁלֵנִי.

— הָנָה! הָנָה! — קָרָא נִפְעָם, — חָנָה, הִנֵּה יַעֲקֹב

שָׁלֵנִי!

הָאִשָּׁה הַמִּתְעַלֶּפֶת הָיְתָה אִמָּא שֶׁהִתְעַלְפָה מֵרַב
פֶּחַד אֲשֶׁר פָּחַדָה עַל אֲדוּתִי בְּהַעֲלָמִי פִתְאֹם. נִדְהַמְתִּי מְאֹד
לִמְרֹאָה עֵינֵי נֶאֱחַל לְעוֹרֵר אֶת אִמָּא בְּקוֹל בְּכִי. לְקוֹלִי
הִתְעוֹרְרָה. רָנְעִים אֶחָדִים הִבִּיטָה בְּפָנַי בְּמַבְט מְשֻׁנָּה.
כְּאֵלֹּי לֹא הִבִּירְתָּנִי. וּפִתְאֹם פָּרָצָה בְּכִבִּי אֲדִיר וְזִמְנָה רַב
הִסְתַּכְּלָה בִּי נִתְבָּךְ מְרָה. וְלֹאט לֹאט שָׂבָה נִפְשָׁה לִמְנוּחָתָה.
בִּשְׁתִּי לְהָרִים פָּנִי וּלְהִיטִי אֶל אִמִּי הַמּוֹכֶה. וּבִיחּוֹד לֹא
יָבִלְתִּי נִשָּׂא מִבְּטִי אֲבָא הַמְּלֹאִים תּוֹכָה מִסְתַּכְּרָה. לוֹ
חֲרַפְנִי אֲבָא, כִּי אֲזֻ הוֹטֵב לִי, אֲבָל הוּא לֹא נָעַר בִּי וְלֹא
שָׁאֲלָנִי אִפְּהָ הָיִיתִי. וְדוֹמִיתָ עֲנָתָה אֶת נִפְשִׁי מְאֹד.

(עֵדִי וְכֹאֵן).

שְׁלֹמֹן.

מִתַּחַת לְכַפֶּת סִלְעֵי הַהָר, וְלִעֵינֵי זָרִם מִיָּם אֵיתָן מִתְפַּרֵּץ
בְּכַח כְּבִיר מִלַּע הַהָר וּמִכָּה בְּשִׁצְף קֶצֶף עַל סְבִיבוֹ, מִתְנַגֵּל
וּמִתְחַבֵּט אֶל הַסִּלְעַת בְּכַח עֲצוּם וְנִדְחָף לַמַּטָּה, וְנוֹפֵל
בְּהִמּוּלָה רַבָּה אֶל הַנָּהָר הַזֶּה מִתַּחַת. זֶה הוּא מִפַּל הַמִּים
הַנִּקְרָא טְרִימְלִכָּה! הַחֲבוּרָה שֶׁנִּמְשַׁכְתִּי אֶחָרִיתָה עֲזָבָה אֶת
הַמְּקוֹם וְתִתְנַשֵּׂא לַמַּעֲלָה אֶל רֹאשׁ הַהָר נֶאֱלָךְ אֶחָרִיתָה;
וּבְבֹאִי בְּמֵרוֹם רָאִיתִי אֶת מַהֲלָכּוֹ שֶׁל הַזָּרָם הַפָּרָא, וְמֵה
נִעְרָץ וְמֵה נִפְלָא רִיחַ הַמְּרֹאָה הִנֵּה! אֶחָד מִבְּנֵי הַחֲבוּרָה
הַגִּיד לִי, כִּי שָׁטַף הַמִּים הַזֶּה יוֹרֵד מִהַיִּנְגְּפְרוֹי. קָרְנֵי
הַשֶּׁמֶשׁ הַבּוֹעֵרוֹת נוֹפְלוֹת עָלֶיהָ וּמִתְחַמֶּזֶת אוֹתָהּ וּמִמַּסִּים
אֶת הַקֶּרֶחַ אֲשֶׁר עַל רֹאשָׁהּ, וְיִרְדּוּ הַמִּים וְנִפְּלוּ בְּכַח גְּדוֹל
בְּתוֹךְ הַסִּלְעִים וְיִרְדּוּ לַמַּטָּה. וּבְעֵמְדִי שֵׁם עַל יַד מִפַּל
הַמִּים הַרְגֵּשְׁתִּי, כִּי עֲצַמְתִּי שִׁבְעָתִים, כִּי הָיִיתִי לְאִישׁ,
לְאִישׁ גְּדוֹל, גְּדוֹל כְּאֲבָא! אֲזֻ עָלָה עַל לְבִי לְהִיטִי אֶל
אֲבָא, נֹאכָא, כִּי הוֹרִי אֵינִם אֵתִי נֹאכָהֵל. אֲזֻ וּבְרַחֲמֵי כִּי
עֲזַבְתִּי אֶת הוֹרֵי לְבָדֶם, — מִי יוֹדֵעַ — חֲשַׁבְתִּי בְּחִרְדָּה — אִם
אֲמַצֵּאם. מִהֲרַמְתִּי לְרַדֵּת מִן הַהָר וּבְרַחֲמֵי נֹאכָא וְהָנָה
אֲנָשִׁים אֲצִים רְצִים וּמִתְקַרְבִּים לְרַגְלֵי הַהָר, נֹאדִיץ גַּם

וְנִגְרָנָאֵלֶף

אחד הגדולים (*).

ועברי הוא והנריץ גליצנשטין שמו.

הוא נולד להורים עניים בעיר תוריק הקטנה, אשר בפלך קליש בפולין. אביו יושב כל ימיו והגה בתורה ויהי איש חלש אשר לא יצלה לכל עסק ומלאכה. כאשר לא מצאו להם הוריו בעולם הקטנה מקור למחייתם, יצאו לשבת באחד הכפרים, ושם פתחה לה אמו, אשת החיל, תנות קטנה ותכלכל את בעלה ואת הנריץ בנה הקטן בלחם צר ומים לחין. אחל קטן נצר, אשר לא יכל לשמח את נפש הילד, היה להם למעון. אך מה יפה הוא העולם הגדול אשר מחוץ לאהל! וכל העולם היפה הזה הלא לו הוא! יום יום יוצא אביו אל השדה בבקר ובערב להתפלל אל האלהים, והילד הקטן אוהו בכנף בגד אביו ורץ אחריו. האב עומד ומתפלל והילד עומד ומתפלל על הדר האביב: האלנות מלכלכים, העלים הרעננים מתלחשים, הצפרים מצפצפות את שירתן העליונה, הפלג הקטן משהובב לרגלי העצים הענקים וגליו הקלים מתגלגלים בהמולה דקה, — ונפש הילד תפלא את כל החוד וההדר האלה, ונפש האב משתפכת באותה שעה לפני יוצר המאורות והתפארת האלה, וכה דבקה נפש הילד באביו הטוב, אשר אהבו גם הוא. אמנם בעסן היה האב, ועל כל דבר קל שעשה הילד שלא כרצונו וספרהו בשיקט מוסר, אך אחרי כן ישוב וינחמהו וישעשעהו וינקהו אתו תערה; וישב הילד וצחל ורקד כחסיל בין העשבים, ונפל על צווארי אביו וישקהו מרב גיל; והאב הטוב שמח גם הוא למראה בנו הרך הצוחל ורוקד מגיל.

הוא היה איש טוב ואוהב לעשות חסד וצדקה מאין פמחו, פעמים רבות כאשר שלחה אותו אישתו העירה לקנות מעט סחורה לתנותה, היה יושב בידים ריקות, כי חלק את מעט הכסף לעניים. אמרו עליו, כי היה גונב גם מן האכל שבתנות אישתו ומחלק לעניים. ופעם אחת בלילה נגב עצים מן הדיר של אישתו וישם על שכמו ועל שכם בנו הנער הקטן, וישא העירה לחלקם לעניים; וימצאום השוטרים הסוככים בעיר

ויהישובם לנזבים וישלמו אותו ואת בנו במשמר עד אשר נודע הדבר, כי משלו נגב.

אך לא לארץ ימים כבדה עליו העבודה הזאת, כי נמצאו לו עוזרים חרוצים מפנו: באחד הלילות באו נזבים אל חנותם הדלה ונגבו את כל אשר בה ולא השאירו מכל הסחורה מאומה. אז ישבה המושפחה העניה בעירום ובחסר כל לעיר תוריק ואבי המושפחה היה למלמד הינוקות.

בבן שלש החל הילד ללמד "עברי" מפי אביו, ובמלאת לו שש שנים למד כבר ומרא. כל היום וישעות אחרות בלילה היה אביו מלמד את המינוקות, והילד בן הרבי יושב ושומע ושומם; ואך בשעה שנפטר המינוקות לבתיהם היה יושב עם אביו ללמד את שעורו. ויש שהיה מאחר לשבת בלשף עד חצות לילה. חיים קשים ועצובים כאלה פעלו על הילד לרעה, אך דבר טוב אחד היה לו לשעשועים, ואת הדבר הזה ירש מאביו.

סבין קטן וחד היה לאביו עוד מימי נעוריו, ובו היה עושה מפש נפלאות. בו היה מחשב מעץ מבנית הפנורה עם כל פתוריה ופרחיה, מבנית קרשי המושבן ובריחיו ואדניו, כדי להראות לתלמידיו את כל פנמי מעשי הפנורה והמושבן; וכשעת הפנו היה מחשב גם "עצי חיים" וידות לספרי תורה, אריות ונשרים לארונות הקדש, אשר בבתי הכנסיות וכדומה, וכל רואי צעצועיו התפלאו על יפים.

ראה זאת בנו הקטן ויחל לעשות גם הוא כמעשה אביו. אבא עשה לו ענלה, וילד הבן ויעש לה סוסי עץ; אבא עשה לו קשת לל"ג בעומר, וימהר הבן ויעש גם הרב, פעם אחת עשה לו אביו צפור עץ לשחק בה, ובאשר נגמרה מלאכתו משה אותה בצבעים יפים, למען היתה בצפור חיה מפוש, ויתננה לבנו. אך הנער הקטן מצא בה חסרונות, כי אינה דומה היטב לצפור חיה, ונפח את סכיניו של אביו ויתקננה, כאשר ישר בעיניו. הדבר הזה העלה עליו את חמת אביו, אשר חשב לו לעלבון, כי בנו הקטן יתקן את מעשי ידיו, ויבהו מכות נאמנות על החצפה הזאת. ואולם בפעם אחרת הרבה עוד הנער הרע, כי לקח לו חרש את סכיניו

(* עפ"י א. א. ר. בהצמירה.)

בעל הבית ואמר לו: צא! והוא יצא וישב בגפיש מרה אל בית המדרש.

וההצלה"ה האירה לו רגע את פניה, כי השיג ארחות ימים בבתי איזה בעלי-בתיים ומקום ללון בבית דודו העני, והוא שמש באחד מבתי התלמוד-תורה שבעיר, ולא ארכו הימים ויגדע לדודו, כי בן אחיו מבבל כל ימיו בעשית פסילים ועצבים, נחר לו מאד, ויגרשוהו מלון בביתו והנער התהלך קודר כצל ברחובות העיר ולא מצא מקום ללון, וישב אל בית דודו וישב אחרי הנער להסתור מעיני דודו, אך דודו מצאנו ויאהו בערפו להשליכהו החוצה, והנער עומד על נפשו, ויגס שאון גדול בבית, לקול העקה בא אל הכית המורה בתלמוד תורה, ובשמעו את אשר עשה הנער ואת אשר נגזר עליו, צוה על השמש כי לא יגרשוהו.

והמורה הזה שם עינו על הנער למוכה והודיע על דבר בשרונו למבריו, אז נמצאו לו מהם גזאלים. אחד המורים הודיע על אדותיו למערכת אחד העתונים, ובאחד הימים נקרא הנער אל בית המערכת, ולעיני האנשים היושבים שם פסל באבן-סיד קטנה כבף אדם קבוצה של ארבעה אנשים, ויושבים לשלחן אחד, שנים מושחקים ב"דומינו", השלישי שותה כוס תה ומתבונן אל המושחקים, והרביעי — תינוק יונק משדי אמו. הפסל הזה הפליא את לבות האנשים, אשר ראו כי לגדולות נוצר הנער ה"בטלן" הזה. אז נמצא איש נדיב אחד, אשר שבר לו מורה ללמדו את השפה הפולנית והשפה הגרמנית; פסל אמן אחד, והוא חרש זאלי, החל ללמדו לעשות פסילים בגפס (גיפס), ובבית למדו המלאכות והאמנות למדוהו לפסל באבן על פי חקר תורת האמנות. הצירים האמנים תרצוהו, ובילשכמי ראו את מעשי ידי הנער ונפלאו לו עתידות גדולות. אז נמצא גם נדיב אחד, אשר שלח את הנער אל האקדמיה שבעיר מינכן וגם קצב לו פרנסתו חמשים מרק לחודש.

ככה מצא העלם הצעיר אחרי נדודים ותלאות במישך שנים רבות את אשר בקשה נפשו זה כמה, והנער ה"בטלן" אוכל הימים, היה לתלמיד האקדמיה במינכן!

ג.

ארבע שנות עמל ועבודה רבה עברו על גליצניטשין בהאקדמיה במינכן. במישך העת הזאת הלך והתקדם והצטין והפליא את לבות הפרופסורים בבשרונו הגדול ובענותו הרבה. כבואו כפעם הראשונה אל האולם הגדול, אשר בבית האקדמיה, לעשות מלאכתו, לקח מלא הפניו חמר מגבול ליצר ממונו צורת אדם חי על פי התבנית המצוה לפני התלמידים ויגרא והנה כל התלמידים תופסים להם מקום בראש לפני התבנית. והוא, שהיה תמיד "נחבא אל הכלים" (ענו), עמד מנגד באיזו פנה פנויה וקח לעבר את עבודתו, אז נבנם אל

הקמן של אביו וגסה לפסל בו איזה פסל שיש קמן, אשר עלה על לבו לעשות; והנה נשבר הלחב באמצע המלאכה, הנער נרעש מאד למראה ה"אסון" אשר קרה, כי ידע היטב את עכרת אביו הקשה, מה יעשה אפוא? לסוף נמלך בדעתו וישלך את הפסל השבור אל אחת הפתחים ולא נודע מי לקחהו. האב הצמער ימים רבים על סבינו "תיקר" שאבד ממנו.

אחר הדברים האלה נסה האב וננו לצייר בצבעים וראשית מלאכתם היתה מפת ארץ ישראל מקפת סביב בעגול המזלות, כי בעת ההיא חשב אביו מחשבות רבות על ארצנו הקדושה, אשר התפגעשע עליה מאד; ותקנתו היתה חזקה, כי כאשר יגדל הנער ויהיה לגאון בישראל, יעלו שניהם יחדו לארץ הקדש לשבת שם כל ימי חייהם.

ב.

התקופה התמימה עברה, ותקופה חדשה יותר רעה ויותר קשה באה לנער. הנער היה לאיש, כלומר לבר מצוה, והנה הוא בורח מבית אביו במקלו ותרכילו וזוג התפלן שלו, וגולה למקום תורה, לעיר אחת קטנה, ימים אחדים שוטט ברחובות העיר הקטנה, אשר לא היה לו כה כל גזאל ומודע, לבקש לו "ימים", כלומר, לבקש לו אנשים טובים, אשר יאכילוהו מלהמם יום אחד בשבוע — ולא מצא. וכאשר הציץ לו הרעב שב בחרפה אל בית הוריו, אך צר היה לו המקום לשבת בבית הוריו המלים, וישלחוהו אביו אל אחת הישיבות להוסיף דעת בתלמוד. והנער היה מוטר לכל בני הישיבה; הוא חי בעני ובמחסור, פניו היו זועפים תמיד ועיניו הגדולות ותשחורות הפיקו עצבת עמקה, אשר נקראו לה "מרה שחורה", ונענועי נפשו. לא יפלא אפוא, כי כל חבריו התרחקו ממנו ויבזו לו, והוא גם הוא התרחק מהם. ובקיותו כה בודד לנפשו היה מבבל את רב עתותיו בפתוחי עין ואבן, צורות אדם ובתמה ותיק, ויש אשר עשה לאחד העשירים פסילי עין ואבן ליחוק השחמט ונקבל בשכרו שקל כסף.

ככה עברו עליו עוד שנים מספר בצער, בעני ובקדירות מרה. מוריו וחבריו אינם מוצאים בו נחת, אך גם הוא אינו מוצא נחת בהם, אף לא בעצמו ובקמורו ובכל מעשה אשר יעשה. נפשו צמאה, בלתי לדבר-מה ולא ידע מה. בראות אביו, כי כבר מלאו לבנו שבע עשרה שנה ואינו רואה ספן ברכה בלמודיו, שלחהו לעיר לידו ללמד שם איזו מלאכה, והעלם נבנם לפבריקה של שמטיות, ומשם לבית ציר-שלמים, ומשם לפבריקה של רהיטים, אך מכלם יהר יצא או הוצא בחרפה. הנה כל הנערים עושים פסילים שונים ובמכונות, והוא ה"בטלן", עומד ועושה גלגלת אדם, ראשי תינים, קופים וסוסים בלי כל תבנית ובסבין חד ופשוט לכד, ויהי לצחוק לכל רעיו העובדים התרוצים, עד שפא

